

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118200146
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118200146.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci žalobcu: H. D., nar. XX.X.XXXX, J. XX, XXX XX J., právne zastúpený JUDr. Ladislav Riedl, advokát, Advokátska kancelária so sídlom Prešov, Konštantínova 3308/6, proti žalovaným: 1/ F. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. X. XX, XXX XX J., zastúpená Mgr. Miroslav Baláž, advokát, Advokátska kancelária so sídlom ul. Sládkovičova č. 8, 080 01 Prešov 2/ H. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. slobody XX, XXX XX R., o zaplatenie 15 090 Eur s prísl., o odvolaní žalovanej v 1/ rade a odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 8C/1/2018-70 zo dňa 05.12.2018 v spojení z opravným uznesením č.k. 8C/1/2018-85 zo dňa 06. 02. 2019 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Zastavuje odvolacie konanie o odvolaní žalovanej v 1.rade.

Nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne:

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú p o v i n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.416,- €, a to formou mesačných splátok vo výške 50,- € splatných vždy k 25. dňu v mesiaci, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok, prípadne neplatenia.

II. Žalovaná v 1. rade je p o v i n á zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 1.934,31 € a to formou mesačných splátok vo výške 40,- € splatných vždy k 25. dňu v mesiaci, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok, prípadne neplatenia.

III. Žalovaný v 2. rade je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 122,03 €, a to formou mesačných splátok vo výške 10,- € splatných vždy k 25. dňu v mesiaci, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok, prípadne neplatenia.

IV. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

V. Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanej v 1 rade trovy konania v rozsahu 42 %.

VI. Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanej v 1 rade trovy konania v rozsahu 66 %

2. Následne opravným uznesením súd prvej inštancie opravil výrok VI. vyššie uvedeného rozsudku nasledovne: „Žalobca je povinný nahradiť žalovanému v 2. rade trovy konania v rozsahu 66%.“

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 657 a § 658 ods. 1 OZ. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že nebolo v konaní sporné, že žalovaní v 1/ a 2/ rade si spoločne požičali od žalobcu sumu 2 416 Eur. Z týchto dôvodov oboch žalovaných zaviazal súd prvej inštancie vrátiť túto sumu žalobcovi. Ďalej si žalovaná v 1/ rade požičala od žalobcu 1 934,39 Eur a žalovaný v 2/ rade 122,03 Eur. Keďže tieto sumy si požičiaval každý z manželov samostatne, súd 1. inštancie zaviazal na plnenie len toho zo žalovaných, ktorý zmluvu, ako dlžník, uzavrel. Ide o jeho osobitný záväzok a tak zaviazal na plnenie osobitne žalovanú v 1/ rade a žalovaného v 2/ rade. Poukázal nato, že zmluva o pôžičke je reálnou zmluvou a pri nej je potrebné peniaze dlžníkovi odovzdať. Bez toho nedôjde k vzniku právneho vzťahu titulom pôžičky. Z čl. 2 Zmluvy o pôžičke zo dňa 28. 05. 2017 na sumu 12 142 Eur, zistil súd prvej inštancie, že táto suma bola poskytnutá dlžníkom ešte pred podpísaním zmluvy. Z toho vyplýva, že pri uzavretí predmetnej zmluvy, nedošlo k odovzdaniu sumy v nej uvedenej. Dôkazne bremeno odovzdania peňazí žalovaným v 1. a 2. rade v tomto prípade zaťažovalo žalobcu. Žalobca však v konaní nepreukázal odovzdanie finančných prostriedkov vo výške rozdielu medzi žalovanou sumou a sumou uznanou žalovanými. Nepreukázal ani tú skutočnosť, že v období od októbra 2015 do februára 2017, vôbec disponoval uvedenou finančnou čiastkou. Preto v tejto časti (rozdiel medzi žalovanou sumou a sumou na zaplatenie, ktorej zaviazal žalovaných), žalobu zamietol. Pokiaľ ide o pôžičku zo dňa 29. 05. 2017, na sumu 12 162 Eur, k jej uzavretiu vôbec nedošlo, keďže nebola podpísaná žalovanými. Nepriznal tiež žalobcovi sumu 40 Eur, ktorú poskytol bratovi žalovaného v 2/ rade. Pokiaľ išlo o výšku úrokov z pôžičky, tá sa určuje spravidla určitým percentom. Výšku úrokov Občiansky zákonník vo všeobecnosti však nelimituje. Z tejto skutočnosti nemožno však vyvodiť, žeby výška úrokov nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Dojednanie úrokov pri peňažnej pôžičke v neprimeranej výške, predstavuje rozpor s dobrými mravmi a z toho dôvodu požadovaný úrok žalobcovi nepriznal. Súd umožnil platiť uvedené čiastky v splátkach, vzhľadom nato, že žalovaný v 2/ rade pracuje len príležitostne, pričom zarobí zhruba 17 Eur na deň, žalovaná v 1/ rade je na materskej dovolenke. Spolu majú jedno dieťa a bývajú u rodičov žalovanej v 1/ rade. Súd zamietol dokazovanie prehratím nahrávky telefonického rozhovoru medzi žalobcom a žalovaným v 2/ rade, ktorá mala byť zameraná na okolnosti, ktoré nemajú vplyv na rozhodnutie o vrátení pôžičky, teda napr. vyhrážky zo strany žalovaného v 2/ rade k osobe žalobcu. Navyše žalovaný v 2/ rade nedal súhlas s nahrávaním tohto hovoru. Pokiaľ išlo o vypočutie svedka Stanislava Čuchrana, navrhovaný svedok sa mal vyjadrovať k okolnostiam vzťahu medzi žalobcami a žalovanými. Z toho dôvodu navrhovaný výsluch by nemal vplyv na rozhodnutie vo veci samej. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

4. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalovaná v 1/ rade. V dôvodoch odvolania rozviedla, aké boli vzťahy medzi ňou a žalobcom. V podstate žalobca sám najprv navštevoval domácnosť, kupoval veci a teraz podal voči ním žalobu. Je na materskej dovolenke, nemá peniaze a z toho dôvodu nevie, ako by pôžičku mohla vrátiť.

5. Proti rozsudku podal odvolanie, vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výrokoch o trovách konania, žalobca. Uviedol, že postupom súdu mu bolo znemožnené uskutočniť práva patriace procesne stranám sporu. Súd nevykonal dôkazy, ktoré žiadal vykonať, bol taktiež slabšou stranou, a súd 1. inštancie poskytol výhody neprimerane žalovaným v 1. a 2. rade. Navrhoval vypočuť svedka a tiež prehrať nahrávku rozhovoru. Aj keď nedal žalovaný v 2/ rade súhlas k takémuto nahrávaniu, napriek tomu, bolo potrebné postupovať podľa čl. 16 ods. 2 CSP a to v tom zmysle, že aj takéto dôkazy, ak má preukázať pravdu, má byť realizovaný súdom. Preto mal súd takéto dôkazy vykonať. Podľa názoru žalobcu by sa fakticky kľúčový dôkaz pri veciach napr. domáceho násillia na blízkej osobe, sa inak nevedel zabezpečiť. Pokiaľ išlo o písomznalecké závery súdu prvej inštancie vo veci podpisov a pravosti podpisov žalovaných, na jednotlivých čiastkových zmluvách o pôžičke, považuje tieto závery za nesprávne. Súd 1. inštancie nedisponuje odbornými vedomosťami v odbore písomznalectva. Pokiaľ ide o faktického odovzdanie finančných prostriedkov to, že došlo k uzavretiu zmluvy, ktorá potvrdzuje, že boli prostriedky požičané aj keď priebežne, teda aj pred podpisom tejto zmluvy, neznamená, že takúto zmluvu nemožno akceptovať, ako zmluvu o pôžičke. Preto považuje závery súdu 1. inštancie za nesprávne. Pokiaľ išlo o majetok žalobcu a jeho bonitu v tom zmysle, či mal v rozhodnom období k dispozícii finančné prostriedky, ktoré teraz žiadal žalobou vrátiť od žalovaných, súdom 1. inštancie bolo porušené jeho ústavné právo vlastníť majetok. Má 70 rokov, pristupoval k žalovaným skutočne ľudský, chcel im opakovane pomôcť a v podstate teraz je poškodený. V bode 28 rozsudku sa uvádza,

že zmluva z 05. 06. 2017 nebola žalovanou v 1/ rade podpísaná. Toto tvrdenie je v priamom rozpore so skutočnosťou, nakoľko jej podpis na zmluve je jasne uvedený. Tým, že disponuje zmluvou zo dňa 28. 05. 2017 s uvedením sumy 12 142 Eur a zmluvou z 05. 06. 2017 s uvedením sumy 12 402 Eur, neznamená, že ide o dve rozdielne sumy. Ide o tú istú sumu, opakovane potvrdenú žalovanou, ako svoj dlh, iba s odstupom pár dní a navýšený o ďalšiu pôžičkou. V tomto smere nie je správne tvrdenie súdu, že súčtom súm, z týchto dvoch zmlúv, by bola prekročená suma 15 090 Eur, ktorá bola predmetom žaloby. Žalovaný v 2/ rade sa vyhráždal opakovane žalobcovi a preto tento rozsudok považuje za krivdu na svojej osobe. Súd 1. inštancie neposkytol ochranu žalobcovi a právo na spravodlivý rozsudok. Preto navrhol rozsudok zrušiť v jeho napadnutej časti a vrátiť na ďalšie konanie žalobcovi.

Žalovaní v 1. a 2. rade sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

6. Žalobca samostatným podaním zo dňa 05. 07. 2019 (po skončení dokazovania podľa ust. § 182 CSP) doručil súdu rozsiahlu písomnú dokumentáciu, ktorá má preukázať kontakty so žalovanými a ich vývoj a samotný obsah ich vzťahov týkajúcich sa poskytovania opakovaných súm, vo forme pôžičiek.

7. V priebehu konania bol žalovanej v 1/ rade pridelený advokát ex offio. Dňa 24. 07. 2019 zaslal pridelený advokát plnomocenstvo na zastupovanie a zároveň súdu prvej inštancie oznámil, že po oboznámení sa s listinnými dôkazmi a vecou samotnou, berie odvolanie podané žalovanou v 1/ rade späť a žiada odvolacie konanie zastaviť.

8. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací prejednal rozhodnutie, ako aj konanie ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad uvedených v § 378, § 379 a § 390 CSP bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Súd prvej inštancie dôsledne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Na týchto skutkových a právnych záveroch sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Z obsahu spisu vyplýva:

V konaní nebolo sporné, že žalovaní v 1. a 2. rade si od žalobcu požičali sumu 200,- € dňa 14.2.2017, ktorú mali vrátiť 20.2.2017. Okrem toho si dňa 25.1.2017 požičali sumu 80,- €, splatnosť ktorej nastala 18.2.2017. Taktiež nebolo sporné, že žalovaní v 1. a 2. rade si na základe zmluvy zo dňa 16.2.2017 požičali od žalobcu sumu 2.006,- €. Žalovaní v 1. a 2. rade si taktiež požičali od žalobcu sumu 130,- € dňa 9.12.2017.

Rovnako nebolo sporné, že žalovaná v 1. rade prevzala prostredníctvom Western Union sumu 45,22 € dňa 25.11.2016, sumu 34,79 € dňa 21.11.2016, sumu 142,59 € dňa 11.11.2016, sumu 180,93 € dňa 4.11.2016, sumu 175,- € dňa 28.10.2016, sumu 113,78 € dňa 25.10.2016, sumu 132,- € dňa 22.10.2016, t.j. celkovo 824,31 € a žalovaný v 2. rade prevzal prostredníctvom Western Union sumu 47,03 € dňa 1.10.2016.

Žalovaná v 1. rade potvrdila, že si požičala od žalobcu v období od 1.6.2017 do 30.6.2015 sumu v celkovej výške 500,- €, tak ako to je uvedené na listine zo dňa 30.6.2017 (č.l. 11), ktorú mala splácať od 10.7.2017. Žalobca jej okrem uvedeného poskytol sumu 100,- € dňa 5.7.2017.

Žalovaná v 1. rade taktiež nepoprela, že si dňa 7.9.2017 požičala sumu 100,- €. Taktiež žalobca poskytol žalovanej v 1. rade dňa 8.9.2017 sumu 160,- €.

Žalobca poskytol žalovanej v 1. rade sumu 200,- € dňa 10.12.2017 s tým, že v zmysle zmluvy mu mala vrátiť dňa 12.12.2017 sumu 400,- €. Žalobca poskytol žalovanej v 1. rade sumu 50,- € dňa 9.12.2017.

Žalovaný v 2. rade a jeho brat dňa 8.6.2017 podpísali zmluvu o pôžičke predmetom ktorej bola suma vo výška 150,- €, ktorú sa zaviazali vrátiť do 20.6.2017. Žalovaný v 2. rade pritom prevzal polovicu, t.j. sumu 75,- €.

9. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka, Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

10. Súd 1. inštancie sa zaoberal každým listinným dôkazom , ktoré predložil žalobca osobitne. Spolu s vyjadreniami žalobcu a žalovaných v 1. a 2. rade dospel k záveru, ktoré skutočnosti boli nesporné a vyhovel žalobe v rozsahu nesporných skutočností.

11. Súd je s poukazom na § 120 ods. 1 OSP oprávnený rozhodnúť, ktorý z označených dôkazov vykoná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov konania na vykonanie dôkazov a v zásade nemusí vykonať tie dôkazy, ktorými majú byť preukázané skutočnosti, ktoré sú pre posúdenie uplatňovaných nárokov nerozhodné a právne bezvýznamné. (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 304/2015.)

Súd 1. inštancie postupoval v súlade s vyššie citovaným rozhodnutím Ústavného súdu SR, ale aj s ustálenou súdnou praxou. Nevykonaním označených dôkazov - prehrávkou nahrávky rozhovoru medzi žalobcom a žalovaným v 2. rade a výsluch svedka, ktoré mali svedčiť o negatívnom vzťahu žalovaného v 2. rade k žalobcovi, nebola porušená zásada na spravodlivý proces. Súd 1. inštancie vyhodnotil navrhované dôkazy a dospel k záveru, že tieto nie sú rozhodujúcim dôkazom pri rozhodovaní o žalobe na vrátenie pôžičky. Preto bol postup súdu 1. inštancie legitímny, S ohľadom na výsledky vykonaného dokazovania, za situácie, že žalovaná v 1. rade neuznala pôžičku vo výške 12 402 Eur, rovnako ako žalovaný v 2. rade, zo strany žalobcu nebolo unesené dôkazné bremeno na preukázanie pôžičky v požadovanej sume, napriek predloženým zmluvám o pôžičke zo dňa 28.5.2017 a 5.6.2017 (aj keď žalobca tvrdí, že ide o totožnú sumu, navýšenú o ďalšiu požičanú sumu), ktoré sú prepisované a nezrozumiteľné.

Z týchto dôvodov považoval postup súdu 1. inštancie v napadnutej časti, vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, za vecne správny. Rovnako správny je aj výrok o trovách konania. Právna úprava v nároku strán sporu na náhradu trov konania vychádza prioritne zo zásady úspechu v konaní (§ 255 ods. 1,2 CSP). V konaní mal žalobca len čiastočný úspech, preto bolo rozhodnutie súdu 1. inštancie správne. Dôvody hodné osobitného zreteľa u žalobcu neboli zistené (v odvolaní žalobca tvrdil, že disponuje majetkom).

Odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

Žalovaná v 1. rade zobrala svoje odvolanie späť. Preto odvolací súd zastavil odvolacie konanie podľa ust. § 369 ods. 1 CSP.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 256 ods.1 CSP. Žalobca nemal úspech v odvolacom konaní, žalovaná v 1. rade zobrala svoje odvolanie späť a žalovanému v 2. rade žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli. Z týchto dôvodov považoval odvolací sa za spravodlivé nepriznať stranám nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

12. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).